

ANY XXXV.—BATALLADA 1799

(10 céntims)

NUMERO EXTRAORDINARI

(10 céntims)

BARCELONA 2 DE JANER DE 1904

(0138)

EL VERDADER REY D' AQUEST ANY: — ¡Mira qué 't porto!

VAN tancarse les Corts en el moment en que s'anaven a obrir les capsas de turrons i les ampolles de Champagne. Les festes de Nadal tot ho absorbeixen: fins queda en suspens el tripi joch de la política.

No obstant, el govern s'ha vist obligat a parir una niera d'arcaldes de R. O. Un per cada capital de província i per cada població cap de partit. Y cada arcalde un disgust, per la impossibilitat de satisfer totes les pretensions dels caciques conservadors en pugna. No seran menors els que s'originaran en els pobles, ahont els arcaldes de R. O. no contin ab majoria en les corporacions municipals de la seva presidencia.

Aquesta desacorts traduïntse en un desgabell continuo son els fructs naturals de aquest régimen basat en el privilegi. Escarnida l'autonomia municipal en les primeras poblacions d'Espanya, res té d'extrany qu'en elles els arcaldes de Real ordre se converteixin en arcaldes de Real Desordre.

Com a notes polítiques hi ha que senyalar els esforços que s'fan pera treure de son apartament a una nova milloca de la conservaduria, el barbut Pidal. Pel cas de qu'en Maura acabi la corda, se té projectada la formació de una situació pidalina. Un jesuita darrera de un altre jesuita, per demostrar que no hi ha medi d'arrencar el carro de la fanguera clerical.

Mentre tant en Villaverde y en Moret s'han posat en relacions pera formar un nou partit que pendrà'l nom de *Unió liberal*. Res més impudic que aquests concubinatges. Pero ells demostran que la descomposició dels elements monàrquics ha arribat al últim extrém de lo tolerable en l'esfera de les bones costums y de la higiene política.

Mentre tant va creixent y vigorisantse l'acció republicana. Admirable l'excusió de propaganda realitzada per en Salmerón a Alcàzar de San Juan. Ha sigut un verdader viatje triomfal. Més admirable encara l'alarme dels enemichs. El *Diario Universal* se la veu venir y toca a rebato desfornament.

Creych que han fet tart pera contenir l'embestida de l'onada republicana, engroixa ab las aspiracions de un poble ansios de redimirse.

PEP BULLANGA

Programa d'any nou

L'any que ahir va terminar, per lo que toca a Espanya, mereix passar a la Cronología ab el nom d'*Any republicà*. Després de 28 d'estèriis ó poch menos, era ja de ley que 'n vingués un en que fessim bona cultiva de ideias y aspiracions ben encaminadas.

D'any estèriis deuenen ser calificats els anteriors al actual a partir de la saguntada qu'entrinisa la restauració borbònica. Possedíam el camp, tentam las llevors; pero no sabíam ferne us com era degut. Per dessidia de una part de nostres corregionalistes, per desconfiança de molts altres, per falta de direcció y de cordial intel·ligència en els caps de colla, el fet era que a penas se traballava y si alguna feyna's feya resultava sense profit. Així fracassaren successivament les tentatives revolucionaries del zorrillisme, els mètodes evolutius de 'n Castelar y 's tancats dogmatismes del partit federal. Ab aspiracions contraposades y no existint un núcleo prou poderós per imposar-se als altres, feyan lo que 'ls jugadors de damas y ajedrez ne diuen taules, quan perdudes casi totes las pessas, no queda medi viable de acabar una partida.

Y el camp s'anava omplint de malas herbas; las gatosas y arrelagadas de la discordia creixien entre l'agrum de la impotència.

Mes per fi fou escollida la ven de la patria infelís, víctima dels disbarats dels monàrquics, la que exclamà: «Qué feu republicans? ¿Qué no veyeu que 'n moro?»

Havia arribat l'hora de que, per amor a la patria, 'ns llansessim tots a una a la tasca salvadora ab l'ardor y l'entusiasme dels bons fills que's desviuen per l'honor y el benestar de la seva mare.

Lluyant y avansant a marxes dobles pel camí de las reivindicacions republicanes, no en benefici de tal ó qual agrupació, sino pel bé d'Espanya que de tots necessita, ha transcorregut l'any 1903, que serà, no ho dubtin, de gloria memòria.

Ab sols unir l'esforç de tots en un programa únic, senzill y práctic, com es la substitució del régime caduc de privilegis per un nou régime que consagra la sobirania permanent de la nació, donarem el primer pas per las sólides vies del acent.

La proclamació de una jefatura única y l'acort unànim de utilzar ab energia y entusiasme els medis legals á fi de interessar al poble en las lluytas y combats de la vida pública y prepararlo degudament pera la resolució suprema que al últim ha de ferse necessaria, 'ns ha proporcionat ventajas tan efectivas com las que resultan de las tres eleccions celebradas en el decurs del any, de la pos-

L'any vell al any nou

—¿Veus? Jo havia comensat aquest traballet: ves si tú l' acabas.

sesió de un gran número de Ajuntaments de poblacions importantíssimas y de l'admirable campanya realitzada per la minoria republicana del Congrés, qu'en alguns cassos ha vingut á ser l'àrbitre de la política nacional.

Davant de un estat de cosas que s'està descomponent, s'ofereix més forta y poderosa que mai la ben organitzada concentració de las forças republicanes, que tenint les seves arrels en lo més íntim de la conciencia de la nació y rebent per tot son organisme onades de vigorosa sava popular, desplega sas flors, que molt prompte serán fructs saborosos, en el cel dels ideals.

Comensa l'any y no hem de dir ab l'adag: «Any nou, vida nova», sinó: «perseverancia en la marxa qu'hem emprès, perseverancia y tenacitat, fins a conseguir la realisació total dels nostres propòsits.»

Lo que més importa avuy es ferse càrrec de la situació de las cosas y acomodar á ella las nostres accions.

Per fortuna el poble es cada dia més conscient y sabrà comprender que las obras més solidas y duraderas no son may las que s'improvisan, sino las que 's fabrican y elaboran à copia d'esforços degudament dirigits y encaminats. Lo que més costa de obtenir es lo que més s'estima, y lo que més s'estima es lo que millor se defensa.

Retrotrayemnos sino al periodo de la revolució de Setembre. La República del 73 fou la resultància de una ebullició més ardorosa que reflexiva. Llavoras se posava per demunt de tots els medis els expeditents de la forsa. Hi havia un verdader afany, afany molt generós si volen, de derramar la sanch per la causa republicana. Els que més alardejavan de valenta solian ser els més considerats. Així en la insurrecció republicana del 69 se veia ab gust que algunes prohoms cambien la toga de legisladors pel sabre de jefes de partides insurrectes, sense considerar que molts d'ells may se'n havien vistos de més frescas que bâtres á camp ras. Per talons aquella insurrecció, tan formidable pel número de corregionalistes que s'alsaren en armas com mal dirigida, havia de ser en breu arrollada y venuda.

Quedava, no obstant, el tarannà de resoldre tot á tiros, y quan vingué la República, baix pretextos més o menos especiosos, las armas de alguns republicans feren foc sobre l'pit de la seva mare. L'espina cantonal bastava per acabar ab l'existencia de aquella honrada República, tan asediada d'enemichs implacables y traidors.

Avuy no hi aném pas per aquest camí. Ha de venir el cop de forsa, que aquest es inevitable, may siga sino pera girar la truya; pero en aquest punt ens hem d'atenir á la frasse de Salmerón:

«Los republicanos no turbaremos la legalidad más que una vez.»

Un esperit tan revolucionari com el director de *El Motín*, Sr. Nakens, comenta la frasse del insigne jefe ab las següents paraules:

«Conforme en un todo. Y ruego á mis queridos corregionalistes que opongan esa frase á sus explicables y justificadas impaciencias.»

«Los republicanos, en el estado actual del país, no debemos contentarnos con ir al copo: tenemos que ir seguros á desbarcar.»

«Nada de escaramuzas: la batalla y con todas las de triunfar.»

«Qué afegir nosaltres á unas consideracions tan justas y atinadas?»

Senzillament que precisa saber esperar. Qui per voluntat de tots té en las seves mans la suprema direcció del partit republicà, ab una responsabilitat tan gran com la seva gerarquia, es qui ha de senyalar l'hora en que siga necessari realisar l'heroic

sacrifici, pesant y medint escrupulosament totas las circumstancies per assegurar l'èxit.

Mentre tant preparem-nos, no ja sols per secundar la seva acció, sino per' alguna cosa més trascendental.

Importa atendre no sols á la reconquesta de la República, sino á procurar desde ara y per sempre, la seva consolidació demà que l'hagin obtenguda.

A tal efecte convé organizar solidament en tos las ciutats, vilas y pobles de la nació y convé que l'organización que adoptem s'adapti á resoldre no sols las dificultats del present sino també las del esdevenir.

El partit republicà deu esmerar-se en educar el poble, que la monarquia ha procurat mantindre sumit en l'ignorància. Dintre de cada Circuí hi farà sempre obra de gran utilitat l'escola. No son bastants las campanyas de propaganda política: alternant ab elles produuirán magnífics resultats las conferencies instructivas. L'assistència mutua pera cassos de malaltia y de invalides contribuirà á extreñir cada dia més els llaços de la fraternitat republicana. L'establiment de la cooperació adocrinaria á las masses populars en la pràctica del mutualisme y de la solidaritat, condicions essencials de tota República progressiva, com ho serà la nostra. Y davant de aquests repetits exemples de ilustració y de moralitat, davant de aquest afany encaminat á aixecar el nivell moral, intelectual y material de las classes populars, no hi haurà home de bona voluntat que no vingui ab nosaltres á cooperar en la redemptora missió de fer un' Espanya completament nova, al amparo de las institucions republicanas.

Tal ha de ser el nostre programa per l'any que començem.

L'acció política y l'acció social estretament unides y concertadas. Un doble treball convergent. Lluytar sense descans fins á conseguir la República. Preparar també sense descans el camp ben assauat del progrés, en que las institucions republicanas han de arrelar y donar fruyt.

P. K.

El nou Ajuntament

es ha d'advertir que les vintivuit regidors que constitueixen la majoria republicana del Ajuntament de Barcelona.

Homes ilustrats tots ells, sabrán comprender millor que ningú, y sense necessitat de agenes excitacions, qu'és lo que convé al bé de Barcelona

y al prestigi de las ideas que representan.

Homes polítics la majoria dels quals no sollicitaren l'elecció, que 'ls signé imposta pel vot dels seus corregionalistes, compendràn fàcilment que 'l puesto que ocupan en el Consistori no es una prebenda, ni tant sols un medi de satisfacer la vanitat personal ó altres estímulos anàlechs, sinó un càrrec, ó millor dit, una càrrega abrumadora, que imposa grans responsabilitats sense oferir en últim terme altra compensació que la íntime satisfacció que dona la conciencia de haver yoigut y haver lograt cumplir cada hu ab el seu deber.

Sobre d'ells, sobre la conducta que van á seguir, té avuy fixada la vista, no tan sols la ciutat de Barcelona, sino Espanya entera.

Desde las èpoques ja llunyanas de la revolució de Setembre, es aquesta la primera vegada que Barcelona, la més populosa ciutat d'Espanya, la que marca á la vanguardia del progrés y del moviment regenerador de la patria, va a ser regida y administrada per una corporació municipal, en sa majoria composta d'elements republicans.

Aquest cambi, equivalent en certa manera á una revolució pacífica, ha vingut á posar fi als vintivuit anys seguits de régime caciquista, caracteritzat en l'ordre municipal pels regidors de ofici que res enterament devian á la ciutat la que 'ls nombrava.

Tot el desgabell que ha vingut imperant durant aquest llarg període en l'administració municipal, se pot dir que ha sigut fill de aquest régime viciós que tenia per base el favor y per incentiu la irresponsabilitat dels edils al servent del caciquisme, que constitueixen, quan no la totalitat, la immensa majoria de las corporacions municipals imprevisoras, despilfarradoras y descuidades.

Pero aquest régime pernicios ha de tenir fi, des de l'punkt que 'l poble de Barcelona, sobreposantse á la influència dels cacichs y anulant els més medis de que aquésta solfan valerse en las eleccions, ha tret de las urnas un conjunt de bons ciutadans, creyentlos dignes de la seva confiança, per posarlos en el cas de honrarlo, honrantse á n'ells mateixos. —Vosaltres —els hi ha dit—soi els meus representants. Y, com á tals, de vosaltres espero que cumplireu ab el vostre deber.

El càrrec de regidor es no sols administratiu, sinó polítich. Pero polítich en el bon sentit de la paraula.

Més que á satisfacer ambicions personals, repartint sense tó ni só colocations y empleos; més que á recompenyar amb credencials serveys polítics més o menos discutibles—tal com han vingut efectuant-ho 'ls cacichs—deu aplicar-se á realisar una administració honrada y diàfana, intel·ligent y gelosa, que convenci fins als nostres adversaris de la purezza y de la integritat, tant en las intencions com en els fets, dels representants en el municipi de la causa republicana.

Així es com se guanyan adeptes. Els bons exemples exerceixen una influència més decisiva que 'ls discursos més eloquents.

Creyem que 'ls vintivuit regidors republicans tindran en compte, del primer al últim, que deuen el seu càrrec a aquest formidable moviment de unió republicana, desvetllador dels entusiasmes y de las energies populars, y en aquest concepte, ténim l'esperança de que may se prestarán á perturbarlo per cap motiu. Pensin que suman vintivuit vots ó sigui una insignificant majoria de tres, y que, per consegüent, qualsevol dissidència, qualsevol disgregació bastarà per anular la petita ventaja que 'ls assegura la preponderància dintre de la corporació municipal.

S'imposa, doncs, entre ells, una cohesió perfecta y una disciplina inquebrantable. El poble republicà que ha destruït las petitas capelles, no podrà veure ab gust que subsistissons els petits altars de las adoracions personals. Qui s'atrevisi á sostir-los se veuria tan burlat, qu'en lloc de l'admiració trobarà el desprec i l'anatema dels seus co-religionaris.

Pero això no succeirà, n'estem segurs. Tot lo que aquests dies han dit, tot lo que han suposat els nostres enemichs respecte á pretensions y dificultats en la distribució de càrrecs, quedará plenament desmentit, perque no hi ha un sol regidor republicà que, per davant de tots, no hagi deu ser elegit.

En contra dels regidors, sols y abandonats á las seves propias forces, qualsevol governador civil s'hi atrevirà. Mes en els representants de Barcelona, enfortits ab l'adhesió de tot un poble, agrahit als seus bons serveys y solidari dels seus actes de justicia y de recta y honrada administració, no hi haurà qui gosi á posarhi má. *Del rey abajo, ninguno.*

Veus'quí per què, fins baix l'aspecte dels conflictes que puguin originar-se entre una ciutat francament republicana, ansiosa de regir-se y governar-se á si mateixa, y las intrusions abusivas del poder central, té una importància política de primer ordre la constitució del nou Ajuntament de Barcelona, baix la base de una majoria republicana.

Les admirables victòries que ha conseguit el poble en els comitès, las afermarà y las farà encare més trascendentals els seus representants en la Corporació municipal, practicant la República ab empeny en tot quan sigui possible y lluytant per el manteniment de las prerrogatives de la ciutat de Barcelona.

J. R. y R.

La cansó del any nou

Alt de pit, robust de brassos,
ulls que despedeixen llamps,
plantat sobre dues camas
segures com dos pilans,
á la mà esquerra la pessa
que ha sortit de la fornal,
á la dreta 'l mall fortíssim
ab que forma li ha de dar,
així el forjador canta,
mentres, valent, va picant:

—«Tamb-patán-tam,
que las figas son verdes;
tam-patán tam,
que ja maduraran.

—A jutjar pels varis signos

En veritat, sembla mentida que persones tan lles-
tas com en Montero y en Canalejas incorreixin en-
car en la candidat de perdre'l temps volgut fer
combrevar al públic ab rodas de molí.

El que més y l'que menys dels espectadors d'
aquesta comèdia coneix l'argument d'ús hí, y no
hi ha ningú que al veure obrir la boca als capitans
del partit demòcrata radical no's posi á riure.

No's can-in, apreciables saltimbancs; no's can-
sin ni gastin inútilment la saliva fent arengas que
ningú s'ha d'escoltar.

Volen vostés el poder? Vajin allá hont el donan;
truquin á la porta de cal amo, y no marej n al país
explicant tonterías que si son mentida tampoch
se les creu y si son veritat ja las té arxisapigadas
de memoria.

La cosa deu estar—ó al menos així la gent ho
suposa—convincuda temps hí ab el fulano que
avuy té la paella pel mànech, y no hi ha per què
dissessar de clowns demòcrata sortint á la plasa
pública á fer exercicis d'equilibri sobre la corda...
ó sobre la paciencia del auditori.

Quedínsse á casa, esperin ab santa tranquilitat qu'
en Maura's gasti, en Villaverde s'inutilisi y l'Az-
càrraga demostri una vegada més la seva ineptitud,
y ja venirán cóm, finit el pla-se se's entrega á vos-
tés la clau de la cuyna y 't roben amos de la nació
sense la més mínima molestia.

Anant per mon, sobre tot ab els frets que ara fa,
cregúinne, no s'hi pot guanyar altra cosa que un
refredat de padre y senyor mío.

Y fins s'exposan a qu'en algú poble, coneguda
com es de la generalitat del pùblic la seva bona
fè, hi haja un tranquil que al vèrvels sortir á la tri-
buna per comensar el discurs, en compte de dirls:
Que hable!, els cridi ab tota la desfatzatxé:

—Que bai.el

FANTÀSTICH

IA TRABALLAR!

I'm trobés dintre de lapell de
aquel que pot parlar eficac-
ment en nom del Estat, diri-
giria á tots quants á Espanya
exerceixen la professió religio-
sa un discurs del tenor se-
güent:

Vuitanta mil sou, segons
els últims datus estàticichs,
entre capellanes, frares y monjas; vuitanta mil per-
sonas que tenui per missió pregar dia y nit pel bé
y la felicitat de tots. Econòmicament no produchí
res Consumí, aixó sí. Algúns d' entre vosaltres
consumeixen massa; el que menos alguna cosa. Qui
consumeix sense produir viu á las costellas dels
altres. Algú ha de produuir lo que gasta ell. Si vos-
altres, homes, traballeissi la terra, exercitessi l'
industria y l'comers, cultivessi ab fruyt las pro-
fessions liberals; si vosaltres, donas, siguiessi ma-
res de familia, contribuhibunt á aumentar la població,
evident al marit y als fills, seríau, humanament
parlant, útils á la societat. En vostra professió reli-
giosa també poden ser utilissimes. ¿Cóm? De dos maneras: ó moralisant al poble ab las vostras exhorta-
cions y 'l vostre exemple, ó atrayent damunt d' ell
els dons de la divina gracia.

Moralisar á una societat es prestarli'l més gran
deles serveys, ja que la moralitat es pels sers col-
lectius el millor dels negocis; per aixó Inglaterra, tan
poch donada al misticisme, retribueix espléndida-
ment á la seva Iglesia. Procurar á un país las bene-
diccions del cel, seria ferli el major dels beneficis.
No ja'l pressupost de culte y clero, tot el pressupost
y fine la fortuna de tots no bastaria pera pagar
un bé tan gran. Pero es el cas que vosaltres no mo-
raliseu, dat que 'l país ahont viviu es un dels més
corromputs. Es el cas que no atrayeu sobre nosaltres
las mercés de la gracia, dat que 'l país que 'us
manté es un dels més desgraciats. Així, donch, sempre
humanament parlant, cap missió útil cum-
pliu. No guanyeu el pa que menjeu.

Alegareu que 'l vostre ministeri te una trascen-
dencia ultraterrena, que sols se percepix enllà del
sepulcre? Valgu aixó pera 'ls individuos, y que
cadascú aprecihi quins sacrificis pecuniariu ha de
fer, en vista de la salvació de la seva ànima. L'E-
stat res te que veure ab l'altra vida. Son regne es
tot de aquest món. Bé sé que aquí es una afirmació
de la retòrica oficial la de que 'l Estat es catòlich. En la forma es aixó un tropo, en el fons una igno-
rcèntia. L'Estat no pot ser catòlich ni protestant,
ni ortodoxo ni heretí, ni creyent ni ateo, per la
senzilla rahó de que 'l Estat es un sèct collectiu, y en
cert sentit una abstracció, una entelequia. No vā á
missa, no confessa, no combrega, no té ànima per
salvar. Quan naix no se'l bateja, si mor no se li
administren els sagaments, un cop difunt no se ce-
lebran per sufragis. No 'us podeu imaginar qu' en
l'altra vida vají al cel ó que cremi en l'infern.
Y es porque 'l Estat es alguna cosa de impersonal,
de intangible, de inconcret que no viu la vida dels
sers reals y sustancius. Nomenar catòlich al Estat
es una frasse buyda de sentit, es lo que Spencer de-
nomina, segons, á propòsit de aixó vs recordar
Clarín molt oportument, un no pensament.

No 'm vinguéu recordant ara la història dels bens
desamortisat y afirmant que lo que 'l Estat us do-
na es la legítima indemnisió que per aquells bens
us deu. Entre la propietat individual y la colectiva
hi ha una diferència essencial. Dona ó home, noy ó
vell, sá ó malalt, boig ó entenimentat, moral ó de
lingüent, may pert l'individuo 'l seu dret de propietat,
perque sempre te fins que cumplir, necessita-
tis que satisfier. Las colectivitats deixan de tenir
dret á la propietat; quan no emploieixen la seva mis-
sió. La propietat del s'r co'ctiu està afecta al s'r y
no á la persona. Tant promete com deixeu de des-
empenyar vostra funció s'r, perdeu tot dret als
bens que pera 'l seu cumpliment us signeren con-
fia's. ¿Cóm se 'us ha de deur res en concepte de in-
demnisió per bene á qual possessió no sou acreedor?

Direu tal volta que no es vostra la culpa si la
missió religiosa y moralisadora que 'us ha sigut en-
comenada, resulta estéril y sense fruyt. La culpa

ble, segons vosaltres, es aquesta societat descreguda y degenerada que no posa de la seva part lo ne-
cessari pera que ressalti'l bé comú. «Ajuda't y t
ajudare; prega á Deu y traballa.» No ho discuteixo.
Pero fins en el supòsit de que la felicitat terrena,
única de que aquí 's tracta, sigüeu el resultat de una
colaboració entre la gracia y l'esforç, el fet es que
los espanyols no poden atendre á la vegada á las
dos coses. Som massa pobres. La gracia necessita,
per lo que diheu, intercessors; l'esforç, capital. Lo
que 'us donén pera resar, pera traballar ens fá
falta. Ab lo que costa cada bisbe 's podría estableir un
Banch agrícola. Lo que cobra cada cabildo, bastaría
per una granja modelo. Si fem rotagivas, no poden
ser canals. Tenim que triar.

La cosa deu estar—ó al menos així la gent ho
suposa—convincuda temps hí ab el fulano que
avuy té la paella pel mànech, y no hi ha per què
dissessar de clowns demòcrata sortint á la plasa
pública á fer exercicis d'equilibri sobre la corda...
ó sobre la paciencia del auditori.

Quedínsse á casa, esperin ab santa tranquilitat qu'
en Maura's gasti, en Villaverde s'inutilisi y l'Az-
càrraga demostri una vegada més la seva ineptitud,
y ja venirán cóm, finit el pla-se se's entrega á vos-
tés la clau de la cuyna y 't roben amos de la nació
sense la més mínima molestia.

Anant per mon, sobre tot ab els frets que ara fa,
cregúinne, no s'hi pot guanyar altra cosa que un
refredat de padre y senyor mío.

Y fins s'exposan a qu'en algú poble, coneguda
com es de la generalitat del pùblic la seva bona
fè, hi haja un tranquil que al vèrvels sortir á la tri-
buna per comensar el discurs, en compte de dirls:

—Que bai.el

FANTÀSTICH

Es aixó possible ó no ho es? No ho afirmo ni ho
negó. Res de ideas preconcebudas. Vo'altres defen-
seu la possiblitat del miracle. Sigui. Ab véureho
basta. Pero no ho veym. El poble sobre'l qual heu
vingut dominant secularment y dominen encara es
un dels mes desventurats de la terra. No 'us acuso:
consigno un fet. Es que no reseu prou? Es que no
logreu que siguin eficasces las vostras pregaries?
Qualsevolga que puga ser la causa, l'efecte es pa-
tent. S'reu sants, s'reu benedita, s'reu perfectes; la
vostra conducta será irreprovable; las vostras pa-
raulas estarán inspirades en la més pura sabiduria;
pero tota l'Espanya per qual prosperitat eleveu al
cel prechs incessantes, continúa sent á pesar de aixó,
l'última paraula del credo.

Així donchs, bisbes, prebres y diacas, frares de
totas las comunitats, y monjas de totas las voca-
cions, parees y mares sense fills y germanes sense
germanes, tots quantz directa ó indirectament, per
fas ó per nefas, percibiu alguna cosa del pressupost
á causa de vostra professió religiosa, dunquevus
per notificats: si en el plazo improrrogable de sis
mesos no hayeu lograt convertir al poble espanyol de
pobre en ric, de malalt en sà, de ignorant en
il·lustrat, de débil en fort, de drogo en laborios, de
brut en net, de indiferent en previsor, de descuidat en
ciudadós, vos netejíen la menjadora. Aixó no pot
seguir aixó. O s'aser bé ó á traballar de ferm. A
servir per alguna cosa.

Y transcorregut el plazo de sis mesos sens ha-
verse realisat la portentosa transformació, ho faria
tal com ho dich.

ALFRED CALDERÓN

BATALLADAS

A causa dels petards que 's pre-
sentava plena de misteris, per lo
vist se va aclarint.

Algún dels presos ha cantat de
plà, y de las seves declaracions
resulta que no eran els terroristas
anarquistes els que feyan la bro-
ma, sino un'altra mena de terro-
ristas de carácter gubernamental.

Tant es aixó que apareixen complicats individuos
intimament relacionats ab la policia judicial y fins
un oficial de la benemèrita, contra'l qual s'ha dic-
tat auto de processament.

Res: que ab el propòsit de demostrar al govern
que 'ls seus serveys eran necessaris, ells mateixos
feyan les bombas, ells mateixos las amagaven y elles
mateixos las descubrían, ab intercalació de un que
altre petard porque 'l joch que 's duyan entre mans
fes més efecte.

El tinent de la guardia civil complicat aspirava á
ocupar la jefatura del cos de policia pera perseguir
al anarquisme y 's din Morales.

—Vaya una moralitat!

La Perdiu va atacar al digne diputat per Barcelo-
na, Sr. L'errón, per haver demandat la supressió de
la Estació Enotènica de Cete. De ignorant, d'eme-
nich de la cultura y de la vinicultura va taxiarlo,
empleant el llenguatge insolent que té per costum.

Y ara, per testimoni dels espanyols residents á
Cete, resulta que la tal Estació es completament
inútil, com no sigui per sostener en ella un prote-
git de 'n Pidal y 'n nebó del Duch de Almodovar,
que 's fuman tranquilment aquesta breva.

A conseqüència de aquesta perdonada que li
han tirat desde Cete, La Perdiu s'ha quedat sense
paraula.

Els viatjants de moltes fàbrics de Barcelona, de
Sabadell y de Tarrasa han tornat de sus habituals
excursions ab molt pocas notícies de pedidos. De aquí
la crisis industrial que va accentuar-se de dia en dia.

Y lo més trist es que una de las causes del retrai-
ment dels compradors es l'antipatia que per tot
Espanya han anat desvirtuant las besties dels re-
gionalistes. Son molts els botiguers que diuen:—
Es infiul que 'ns ensenyéu el mostrari: de Catalunya
no 'n volém res.

**

Tením, donchs, que las exageracions dels uns han
engendrat las exageracions dels altres, posant en
el cas de no disingir entre regionalistes y catalans
sincerament espanyols. A la inversa é dels de aquí,
respon la invasión dels d' enlla del Ebro, y qui de
aixó s'enfreix las conseqüències es la classe obrera,
víctima de la paralisió, y Catalunya en general
que veu posada en perill la seva prosperitat.

Y que vajin els industrials fent tonterias, sense

posar esment en lo que 'ls hi va fer notar en Grand-
montagne, en la seva memorable conferència del
Foment, quan els hi va dir que al cultivarel regionalisme
com un sport, eran uns verdaders suïcidats!

Una síntesis admirable del amich Nakens:

«Dels dos partits històrics que sustentaven la
monarquia no 'n quedan ja més que núcleos de
aventurers agrupats baix una rahó social.

Jesuítas y reaccionaris baix la rahó «Maura-
Silvela.»

Agotistas financiers baix la rahó Villaverde-
Moret Romanones y companyía.»

Modernistes buys de dintre y lirichs de la de-
cadència monàrquica baix la rahó «Canalejas López

Domínguez y companyía.»

Fossils baix la rahó «Montero-Vega Robledo.»

Y assa solts baix la rahó «Nocedal-Vadillo.»

Això sense contar els partits catòlics de Sanchez y
separatistes de Catalunya y Viscaya.

Com se veu no hi ha un partit capaz de sostener
el règim; pero sí variés quadrillas capasses de
destruir la nació espanyola.

Salmerón, arrastrant els terrible frets de aquests
días, ha fet una excursió de propaganda á Alcàzar
de San Juan.

Pero qui ha, per ventura, fet capaz de apagar y
esmortir l'entusiasme republicà?

Aquest entusiasme ardent, incomparable, s'ha
posat de manifest en tots els pobles del tránsit, y
sobre tot á Alcàzar, ahont s'ha celebrat un acte pù-
blic verdaderament avassallador. De tots los
comarcas veïnates van acudir á Alcàzar riuhades de
republicans. A Alcàzar mateix se tancaren las botigas
en senyal de festa. Y l'ardorosa paraula del
apòstol de la República, electrixa á la immensa multitud.
De manera que 'l desvetllament del poble espanyol,
inicuat en la costa de Llevant, s'espandeix vigorós fins per las planurades de la Manxa.

**

Ara comprenem qu'en Maura haja dit que no
convé disoldre las Corts, porque unas eleccions en
els actuals moments serían un perill pera la monar-
quia, dada la preponderancia que ha anat adquirint
el partit republicà.

Tant se val que no 's fassin avuy: un dia ó altre
s'hauran de fer, y quant més se retardin més segu-
ra es per nosaltres la victoria.

Sembrém y culírem!

Zaragoza ha comensat. Els professors d'ense-
nyanza privada han dirigit una exposició al govern
demantant que 's prohibeixi l'exercici de l'ense-
nyanza á las comunitats y congregacions religiosas
precedentes de França.

Zaragoza ha comensat y tot Espanya seguirà.

La invasió es tan tremenda, que ja no 's pot
aguantar. En que continuïn las cosas com fins ara,
pels pobres professors hi va la vida y per la cultura
de la nació també.

Traballém tots per l'avveniment de la Repùblica
y ab una sola y bona escombrada farém net.

Italia y França acaban de firmar un tractat esta-
blint l'arbitraje pera solventar qualsevol diferen-
cia qu'en lo successor pugui surgir entre las dos
nacions.

Aquest tractat implica un pas més donat en el
camí de la pau afiançada per la justicia, ideal dels
pobles moderns y progressius.

Lo que alguns anys enrera semblava una utopia,
va encartant en la realitat. Temps vindrà en que 'ls
pobles més forts no serán pas els que diaposit de
millors armaments, sino 'ls que tinguin més rahó y
la sàpiguen fer valer davant del Tribunal format per
las nacions lliures. Aquesta es la via que pot conduir
al establiment de la solidaritat humana.

Els amichs polítichs del Sr. Borrell y Sol, regidor
electe pel segon districte de Barcelona, 's proposa-
van obsequiarlo ab un àpat en proba d'adhesió y de

pertar... y 'ns trobem al Paradís Terrenal. L' home, no traballant, no 's guanya i pà ab la rughor del seu front. Se 'n pren y l'estos; ó millor dit, no 'n pren d' enloch, perque 'i pà ja no existeix. El sér humà s'alimenta dels frufts de la terra y dels productes de la cassa. Ele jardins municipals se converteixen en boscos verges; els llials, las magnolias y els rosers son sustituits per tota mena de plantas salvatges que, ab una mica de bona voluntat y una ex-elegint digestió, poden omplirnos á satisfacció l' estómac. Pels carrers de la ciutat s' hi cría l' herba com al camp. Ele brassos de carro, clavats en terra, serveixen d' únic sostenniment á las barracas que edificant els que encara may ha viyan siguit propietaris; trossos de fusta dels cotxes de luxo desballatats arrelan al mitj de las plassas y posan branques y fan flor. Las ratas, els gossos, els gats, las cabras y els moltóns, tornant al estat salvatge, cassan y pasturan per tot arreu.

Per entre aquesta lliure naturalesa, l' home, lliure també, s' hi passeja ufai ós, no pensant més qu'en els aliments del dia y en el modo d' abrigarse de part de vespre. Res de grans restaurants pera fer glatir a la pobrissalla; tothom menja lo que troba, lo que li surt al pas; aquést, un' arrel qu' acaba d' arrancar; aquell, un llangardaix que se li entrebalça pels peus. Res d' elegancies costosas ni de vanitats estúpidas que permetin als escullits fer morir d' enveja y d' odi als desheretats de la fortuna. Una pell de lè al hivern y al estiu unas quantas fullas de figuera.

De prompte, comensa á bufar un ventitjol bastant fresquet. De

bona gana un hom encendria algún tronch d' arbre pera escalfarse... pero 'ns faltan els mistos. Ho ha vén de deixar corre, y contentarnos en posar més fullas secas al jas que 'ns serveix de mullido lecho.

El mal es que questa libertat - f'ra oficinas, f'ra tallers, f'ra amos y mossos, f'ra municipals, - algunes vegadas arriba á cansar de debò. Se necessita corre horas y horas pera atrapar un trist coill, y un se fatiga bárbarament durant el dia; y quan á la nit, la senyora Eva, esmuntintse tébia y temptadora per entre 'i llençol de fullas secas, s' acosta á Adam

pera oferirli la poma... Adam, rendit y amohinat, li gira l' esquena tot remigant:

—Dispensam, noya: faig huelga!

PAU DOLLFUS

LAS IDEAS

El Progrés - diu la faula -
congrega
un cert jorn las Ideas
per trià
á la que convindrà;
a bon zel,
ferla servir ds norma,
de model.

* * *

N' hi acudiren d' hermosas,
de brillants;
totas ab richs roialjes
y elegants.
Una d' ellas vesida
pobrement

s' amagava, modesta,
de la gent.

* * *

Al jurat vā cridarli
l' atenció...
—¿Cóm te diuhen? -va dirli.
Convenció.
Respongué ab tal fermesa,
que 'l Progrés
l' ha escollida per sempre,
sempre més.

PEPET DEL CARRER

RETALLS

Quan van enterrá el rector
(un home de moltes tercas)
del poble que jo soch fill,
els sepulturers digueren
deixant son pesant cadavre
bo y esbofegant: - ¡Qué pesal
ijs hem carregat ben be 'l mort!

Quan de cop ab veu molt seria,
d' entre l' scompanyament,
respongué la Magdalena,
majordona del difunt:

-¡Caram, que de poch se queixan!

J. MORET DE GRACIA

ESPURNA


A la porta del amor
vaig aná á trucar; va obrir
un home repugnant, lleig.
—Qué hi fora l' Amor?
—¿Qué dius?

—L' Amor?

—Sí.

—Mortal imbécil,

La tramontanada que s' acosta

El dia que descarregui, no hi valdrán parayguas.

La tornada dels frares de Filipines

—Ep, alto! A vosaltres no us necessito per res: els milions sí, deixeulos, que son meus.

ignoras que aquí no hi viu?

—Y vos, donchs, qui sou?

—L' Engany.

—Y ell?

—Fa molt temps que morí;

si l' vols veure l' trobaràs

ab els morts del cementiri.

J. BOSCH Y ROMAGUERA

1903
DESEMBRE
31
DIJOUS
S. Silvestre

**ANY
NOU
VIDA
NOVA**

(Diálech en bloc)

1904
JANER
1
DIVENDRES
La Circumcisio

Acaban de tocar les 24 del darrer dia del any 1903. Aqüo l' calendari nou que tinc ja apunt, i arren cantí el crono que li serveix de cuberta l' penjo davant del crono que, pobret, tot pansit conserva encare l' últim full.

El «31 de Desembre» saluda al «1 de Janer», ab una rialleta tot desdeny y compassió. Jo faig el desen-

¡Bon dia y bon' hora!

Republicans, aquí m' tenen,
per lo que gusten mandar.

tés, de cap á las quartillas... y heus aquí l' diálech que cassó al vol y que transcrich ab tota fidelitat:

1 de Janer.—Salut, company y mestre; aquí m' te-niu pera relevarvos de la feixuga feyna de matar el Temps.

31 de Desembre.—Benvingut sigas á la Vida anómala del Sempre, escanyolit confrare.

1 de Janer.—El rellotje m' hi empeny á n' aquesta vida que diuen, y miraré de passarla lo mes útil y seriament possible. Gracias al Sol no m' manca pit pera traballar ni ilusions per anar endavant.

31 de Desembre.—Uy, noy, que vens armat... Ja t' ho dirán de missas... El Temps es fret y fa molt bo de dur les mans á las butxacas. Deseñyanys, minyé; ja no s' estilan ara las prometencias... Tú farás com jo y com els que han anat cayent al meu davant... adormir-hi y esperar l' arrencada del vespre, pera morir rebregat en mane del teu propietari que ab mes ó menos rabia t' llençara, segons hagi trobat bons ó dolents els versos que portas al darrera... No t' fassis ilusions respecte al teu fi de la vida y ja que has nascut en ple hivern, sàpigas pèndret las coses tal com son: á la fresca. Pren experiència de mí... ¡No veus que jo ja soch vell del any passat?

1 de Janer.—Es que no sé si ho sabeu que l' Mon, la Humanitat, la Vida verdadera s' ha de regenerar un dia ó altre, y jo, com a bon fill de la època, vinch disposit a dar la primera peseta y la primera gota de sangre...

31 de Desembre.—Adior, Maura! Precisament l' has de fer tú la regeneració? Que no tens confiança ab els regidors nous que avui debutan?... Ja se t' veu que ara surts del ou, y que has vist la política en calsets, com nosaltres!... Apúntat això que t' dich: L' any mil noucents quatre que tens t' l' honor de obrir, serà tan brétol com el mil noucents tres qu' he tingut jo l' honor de tancar. Y t' dich tant per no dirts més.

1 de Janer.—Apart de que ja sé que l' dirme brétol es un honor que m' feu, permeteme que us digui que us veig massa pessimista. El Destí té copa amagats, porta moltes coses bonas en cartera, y per mes que vos no ho cregueu... no sé, m' sembla que aquest any els Reys ens durán algun present notable...

31 de Desembre.—Amen, fill meu, y bon profit vos fassí á tí y als teus, pero consti que no hi crech. T' has escaygut venir en divendres y, la veritat, això m' fa mala espina. Un any que comensi en aquest dia no pot ser res de bo. No mes hauria faltat que hagués debutat en dia tretze...

1 de Janer.—Bé, això son caborias... Y si jo us parlo del present dels Reys no es perque hi cregui, que jo aquí ahont me veieu soch mes republicà que vos... Ho deya ab certa metàfora... Ja m' po deu entendre. Perque jo no me'n refio ni me'n refiaré may de lo que m' porti aquesta familia... No l' esperaré may el manà... Sé que l' meu benestar, la llibertat, la vida han de ser fillas del meu propi esfors... y durant las mevas 24 horas traballaré pera conseguirho.

31 de Desembre.—Ay, santa ignocencial... Quins trencacolls que t' hi esperan en aquests païssos que anomenas!... Vínam aquí, criatura. Veyam: de tú á mí ¿quina diferència hi va?... Cap. Allá hont jo acabo tú comensas. El punt que 'ns separa no arriba á una miléssima de segon; el contacte que 'ns uneix no es mes que un instant, una campanada, un tancar y obrir d' ulls, un es-tornut en el ball de les horas... Y tú, nyicris, desnarit, fill de la època, com acabas de dir molt bé, vols cambiar la fas del mon, l' estat de cos-sas?... Vaja, entórnate'n al llit, y ves de suhar, que això que tens es un mal ayre.

1 de Janer.—Lo que haig de fer no m' ho haveu de dir. Bé coneix prou la meva obligació. ¿Que us penseu que haig de fer com vos y els vostres? Vegetar, sempre vegetar... Ja vau fer bé de posarlos el nom que porteu: [Silvestre] Uix!!

31 de Desembre.—Qui parla!... Pitjor tú que t' dius Circumcisio... Ves, consulta l' Diccionari de la Academia Espanyola y veurás lo que significa aquesta paraula: una operació que's feya á las criatures, y que consistia en...

1 de Janer.—¿En què? Digueu...

31 de Desembre.—Vaja, no vull dirlo... Ets massa petit. Hi ha roba estesa...

1 de Janer.—[Fugiu!] L' home gran!

31 de Desembre.—Ben net. Y ab mes experiència que t' t' perque jo he llegit en els fulls del meu davant y tu t' has de refiar dels que t' venen al darrera... Ja has fet bé de dir que ho esperas tot dels Reys... [Monárquich] Cunero!

1 de Janer.—Ben depressa que ho espero tot d'ells... Y t' sabeu per què? Perque aquest any, segons diuhem, els Reys vindrán en automòvil... [genteneu?... en automòvil]

31 de Desembre.—No parlis mes; ja t' comprehenc.

L' automòvil es el vehicle del meu any, y per la

experiència de la cursa Madrid-París sé l' s'bons resultats que dona.

1 de Janer.—Y donchs, no vos ho deya jo?...

31 de Desembre.—Sí, noy, tócalo, t' felicitó... [En devinada]

(Aquí vaig deixarlos á las foscas, y els dos fulls de calendari no van tornar á obrir boca.)

JOAQUIM AYMAMI

SOBRE L' ANY NOU

Aquest any 1904
qu' ara tot just surt del ou,
serà lo mateix que l' altres,
pels espanyols, ó pitjar.

Això m' ho dit un subjecte
que víu fa temps, al Masnou;

home il·lustrat, que li sobran
experiència... y pretensions.

Veus aquí lo que aquest tipo
m' ha dit, respecte l' any nou:

—En Maura y els seus compinxs

entre injusticias y errors

anirán fent bullir l' olla...

fins que se l' acabi l' foix...

El tipo de 'n Canalejas

qu' es republicà de cor

pero monárquich... de boca,

callarà ó cridarà fort

segons com veji l' assumptu.

!Vaya quina abnegació!

Se brallaran cada dia

mil cops, els conservadors

ortodoxos y orto neulas,

per revertarnos á tots.

En Moret farà equilibris

y tota classe de jocs

per pescar una presidència

que casi ja l' té mitj boig.

L' Iglesias, el socialista,

fàrdis molt bons

pera enredar més la troca,

y escriurà, en un estil fosch,

com de costumbre, sos articles

anfibis, provocadors.

Els carlinys faràn besties

com sempre, y ja està dit tot.

Per lo que respects als diaris,

(salvo algunes excepcions),

surtiran fent el democrata

y volgunt tenir ráh,

molts diluvis... de mentidas,

y notícias... de llauts.

—Y l' republicans—vaig dirli—

qué farém?

—En quan á així,
ja es mes difícil prevéurelo...
Farém poch, ó farém molt...
Si l' que encar temí vergonya,
sinceritat y valor
per defensar la justicia
y acusar á tot el món;
si l' que encar temí modos,
y ens sobran pit... y d' allós...
traballém, se farà feyna.

Si creyem á en Salmerón,
á en Costa y altres patricis,
orgull del poble espanyol,
si llegim als valents Nakens,
Posadas y Calderóns,
adelantaré de pressa.

No obstant, á pesar de tot,
han d' influir las circumstancies...
Com per exemple: si un jorn
se desenvaina algún sobre
d' aquells que tenen bon sou,
y cridén: ¡Visca la...!

—Entesos!
¡Soy de la misma opinión!
Amunt, donchs, y... ¡cops al bulto!
—Cops al bulto, i si, senyor!

ANDRESIT

EN DEFENSA PROPIA

vele'hi aquí que, ja feta la maleta
y tot á punt de sortir per anarsen,
l' any 1903 va encararse ab el
món y ab la major serietat va et-
zibarli aquelet discurs:

—Permetinme, senyors y se-
nyores, que avans de despedirme
per in secula seculorum, els mani-
festi que jo no soch un any com els altres y que,
per lo tant, no estich disposat a tolerar que m'
acompanyin vostés á l' estació en mitj d' una pluja
de maledicions y improprios.

—Malehit signi l' any!, hi sentit dir á la gent,
com cada 31 de Desembre acostuma á fer, al donar
el despòt al any que cessa.

—Malehit signi... ¿Per què haig de ser malehit?...
A veure, expliquinse: ¿per què? ¿Qué l' hi fet? ¿En
qué hi faltat? ¿Qué es lo que tenen que tirarme en
cara?

La humanitat es molt tonta y molt injusta y prem
generalment per causa lo que no es més que efecte
y agafa'l rabi per las fulles ab una facilitat incon-
cebible.

Si examinés més bé las coses, si estudiés el per
qué dels aconteixements, veuria la gent que de las
noucentas nonuantan miléssimas parts de tot lo
que li passa, la culpa no la té ningú més qu' ella
mateixa.

—L' any, el pobre any!... Malehit signi l' any!...
¿Què hi té que veure l' any ab las debilitats de vos-
tés y ab las seves ximplerias? ¿Soch jo tal vegada l'
que 'la faig encostigar perque surten del cafè sense
abrigar-se ó l' que 'ls buyo la butxaca, indubiatlos
a gastar-se una barbaritat en la rifa de Madrid? ¿Soch
jo l' que 'ls obligo a posar-se sota las rodas del tran-
via que 'lsixafo ó davant de la ben proveïda tau-
la que 'ls proporciona una indigestió que 'ls re-
venta?

Hora es de que aquesta mala costüm s' acabi y,
dant á Deu lo qu' es de Deu, al César y al any lo qu' es del
César y al any lo qu' es del any, se'n fassí la de-
guda justicia y se'n deixi marxar, no diré ab
acompanyament de músicas y pendóns, pero sí ab
las consideracions que á tothom que se'n va solen
tributar-se.

Repassém á grans rasgos lo que durant els meus
dotze mesos ha succeït, y veyam quantes coses
poden carregásem al compte.

Si en Sagasta va morir-se á l' edat de 78 anys, i va
ser culpa meva?

Si la princesa d' Asturias va tenir un nen, i se me
n' ha de fer responsable á mi?

Si l' govern va còsoltre la Corts, qui té res que
veure l' any?

Si la forsa pública va disparar contra la Universi-
tat de Salamanca, que m' ha de fer cap càrrec?

Si en Monegal va entornar-se a casa, ¿podia evi-
tarlo jo?

Si l' govern va cometre varis atrocitat a Denia,
á Almeria, a Infiesto y á Jumilla, ¿ha de pagarho l'
any?

Si a Barcelona s' van declarar en huelga més de
40 mil obrers, i se me'n pot donar á mí la culpa?

Si el tren del Nort va tirar-se de cap al riu Najerilla,
deixant en el siti a 43 persones, i vaig matar-
les jo?

Si tot l' any van estar anant comissions munici-
pals a Madrid, i vaig envíar-los jo?

Si en Silvela va dimítir y va retirar-se de la polí-
tica, i vaig ferlo retirar jo?

Si en Villaverde va arribar a ser primer ministre,
i vaig nombrar-lo jo?</p

las mesurassin al seu gust ab tota tranquilitat é independència?...

Quedém, donchs, senyoras y senyors, en que l' donar al any las culpas de tot, es una cursileria indigna del seu reconegut talent, y que, sigui com sigui, jo protesto d' aquesta injusticia y 'n retiro pel foro, inmensament satisfet de poguerlos perdre á vostés de vista per sempre més. ¡Amén!—

Y, dit aixó, l' any 1903 agafà la maleta y desaparegué en un instant com la tenua glopada de fum que s' escapa d' un cigarro.

A. MARCH

ESDE que ha corregut la brama de que s' van trobant nieraades de diners en els amagatalls de Lleó XIII, al Vaticà no les tenen totes. Perque al saber que l' Papa es tan rich, molt tonto serà qui li envíhi fondos pel dínero de Sant Pere.

Se queixava l' altre dia un cardenal de les indiscrecions de la premsa catòlica, y deya textualment:

—¡Ignoran, per ventura, que hi ha cosas que no's poden dir, y que hi ha notícias qu' encare que siquin veritat, algunas vegadas han de desmentirse!

¡Bona moral y sobre tot molt catòlica! La riquesa y l' embusteria de brassat... *flectamus genua y laus tibi Christi!*

Alfonso XIII ha sufert algunes averías.

Ey, entenémos: aquest Alfonso XIII es un dels vapors de la Companyia Trasatlàntica, y que com a tal no té res de inviolable.

Resultà completament inútil que l' gelós diput republicà Sr. Nougués en una de les últimes sessions de Corts, demanés que s' eximís á la riquesa urbana del recàrrec del 10 per cent, que com im post de guerra se li continúa exigint.

Per tota contestació se li digué que si bé la guerra s' ha acabat, les conseqüencies de la guerra se deixan sentir encare. ¡Y tal com se deixan sentir!...

Com que al acabar-se una guerra, va comensarse un' altra, y aquesta durarà fins que vingui la República á fer la pau.

Aquesta guerra es la que l'ls governs monàrquics tenen declarada contra la butxaca del contribuent!

Un telegrama curiós:

«París 28.—Se dà como seguro que el millonario Lebady se proclamará emperador del Sahara, el próximo primero de Enero.»

Vels'hi aquí un soberà que arriba al trono ab

quatre días de retràs. Per proclamarse emperador cap dia mes propi que l' de la fetxa del telegrama. La festa dels Sants Ignacions

Entre l' arcaldes de R. O. nombrats pel govern s' hi contan un *Melón* per Lugo y un *Garrote*, per León.

Dos apellidós ben apropiats.

Si s' poguessin reunir en una sola individualitat, aquest *Garrote* y aquest *Melón* formarien un bon ministre conservador, al estil del dia.

«No saben quina se n' ha pensada en Romero Robledo?

Aprofitar las vacacions parlamentaries pera tirar endavant els planos de construcció de un nou Palau Legislatiu, gran y suuntuós.

Està molt posat en la rahó.

Un gran clown necessita un gran Circo.

El pintor Utrillo, no 'n Miquel, l' altre, l' neo, ha fet el retrato del Papa. Y en un Centre catòlic de Gracia ha donat una conferencia, ponderant las privacions que, segons ell suposa, sufriren Pío X, per falta de medis...

Ara vegin: faltan de medis, precisament els días mateixos en que s' troben els amagatalls en que l' seu antecessor Lleó XIII amagava 'ls milions...

Aquests pintors crachs son terribles. A Roma pintan el retrato del Papa; à Barcelona pintan la ciunya.

Els de la monarquia democrática's disposan á fer excursions á provincias. En Montero Ríos se 'n anirà á Andalusia y en Canalejas y l' Urzaiz projectan arribar-se á Catalunya.

Viatges completament inútils, perque ni á Catalunya ni á Andalusia hi ha avuy ningú que s' deixi donar el timo del cartutxo de perdigons.

En un poble de la província de Orense ha sigut agafat un individuo que s' dedicava á robar als viandants, disfressat de diable, ab unas banyas y ab una quia que feyan fredat.

Tant es aixís que la bona gent de aquells poblets, tant bon punt el veyan li afliuxavan els quartos y foguén mes que depressa, persignantse.

Vels'hi aquí un malfactor que va equivocar el disfrás. S' hagués disfressat de frare, els hagués parlat del purgatori y del infern, y 'ls quartos també 'ls hi haurian donat...

¡Estúpit mes qu' estúpit! Li ha estat bé que l' agafessin, no mes que per haver desacreditat á n' el banyeta, sense tenirne cap necessitat.

Vacant la diòcesis de Valencia, en Maura prou volia posarhi á un seu germà; pero algú li ha dit á tall de *Tenorio*:

—«Esta silla está comprada

hidalgo.»

Y l' arquebisbe observava ab disgust que cada dia se

Y l' aprofitat mallorquí no ha tingut mes remey que arrossarse. Que l' s' germans dels ministres copin las canongias està molt posat en rahó; pero las mitras pican mes alt, y no en va acabar en punta.

Segons notícias, la de Valencia, per ordre terminant de qui pot manarho, y baix l' influencia incontrastable de l' Pidal, qui se la encasquerà, segon sembla, es el célebre Pare Nozaleda, bisbe que siguió de Manila, y un dels principals causants de la insurrecció tagala, ab las seves intransigències fraulunes.

Alguna recompensa se li ha de donar per aixó, y per la bona acullida que va dispensar als yankees, tant bon punt varen ser duenyos de la plassa.

No n' hi ha prou ab haver mort á Meco. Ara precisa que s' matí á la seva viuda.

«Preguntan qu' es la viuda de Meco? Una pobra senyora que aquí á Espanya ha vingut molt á menys: la Vergonya.

Una frasse de un conservador de Madrid, á propósito de las ambigüetats del home de la daga:

—D. Francisco, que en otros tiempos nos hizo perder lastimosamente el porvenir, está empeñado en que ahora perdamos el presente, como si siem pre estuviéramos dispuestos á hacerle el juego. Se crea que todos tenemos un bufete para retirarnos. Estamos dispuestos á perdonarle lo pasado; pero ahora viviremos avisados para lo porvenir. Podrá tener muchos sobrinos, pero ya no existen primos.

Pero Senyor ¿quín dia's decideixen á llicenciar á la viram esbalotada del galliner conservador?

Crespi es una ciutat de França, ahont se venerava una Verge miraculosa, dedicada á prevenir tota mena de calamitats, y en especial els incendis.

Tant era aixís, y tal la fe dels habitants de Crespi, que les Companhias de Seguros, en aquell poble no hi trobaven res á pelar.

Donchs vegin lo que son las coses: al celebrarse aquest any la festa de la miraculosa patrona, va arborar-se l' altar y va incendiarse la Verge, l' iglesia y una bona part de les cases del poble. Està clar, com qu' estaven tan segurs dels seus prodiges, no tenian bombers, ni servent de incendis.

Fins á cert punt es just, que l' s' perjudicat, que han perdut la seva pobresa, se'n vagin al cel en cos y ànima á cobrar la polissa de la seva besties.

Casi estich per tributar un aplauso al arquebisbe de Santiago de Galicia.

«Preguntan per qu'?

Per haver publicat una disposició senyalant las dimensions justas que han de tenir els barrets dels encotanats de la seva diòcesis. Tant d' alts, tant d' amples y tant de llarchs, y l' que desobheixi se'n farà deu pedras.

L' arquebisbe observava ab disgust que cada dia se

l' anavan enxiquint y arrodonint: y ell el vol llarch y en forma de teula.

No tenen mes remey els capellans gallegos, que obehir; y gran cosa serà que tots els prelates d' Espanya prenguin idènticas disposicions.

No s' pot consentir que l' s' capellans cada dia mes semblin toreros, quan lo just y lo clàssich es que tinguin l' aspecte de barrinas.

Seguin lo que marca l' ditxo.

«Any nou,—diuhen—vida nova?»

Me llevava á quarts de deu:

ara 'm llevaré... á quarts d' onze.

*

Dimecres venen els reys y, repareu si té gracia:

«Sabeu qu' es lo que l' s' espera?

«Un regiment de sabatas!»

*

En Moret y en Villaverde diu que han pactat una aliansa...

Deu els críu y ells se juntan,

quiens mal anda, mal acaba.

*

El deu, diguin lo que vulguin,

es un número pervers:

las décimas m' han pelat

y ab el decim no hi tret res.

*

El noi gran de casa nostra dimecres ha d' entrà en caixa:

de modo que, ben mirat,

els reys li durán un mauser.

*

Galls á sobre, turró á sota,

y neulas per tots cantóns...

Així es com se celebra

el naixement del Senyor!...

*

Los gallegos en Galicia hacen una procesión,

y quan els surten la primera,

la envíen cap al Nou món

*

LA CARICATURA AL EXTRANGER

Lo que Cristo diría al Papa, si tornés á venir

—Vos haveu fet de la meva Iglesia un inmens bassar, ahont hi veneu de tot.

INTERVENCIÓNS
per tots els Sants del Cel
(pluja, bon temps, objectes perduts, etc.)

INDULGÈNCIAS

parcials y plenàries

(ab molt bonas condicions y grans facilitats de pago.)

Especialitats en oficis, missas, bateigs, casaments y enterros.

Fins hi veneu coses que no s' poden vendre, perque no estan en el vostre poder.

(De *L'Assiette au beurre*.)

Els pressupostos d' Espanya

Pel Exèrcit, cent milions;
pel Clero, dos sacas plenes;
per la Justicia, cinc duros;
per l' Instrucció, tres pessetas!

AVUY Y DEMA

Manant ells.

Quan manarém nosaltres.

Pel cantó de Filipinas
vé un nívol negre qu' espanta:
no sé si es un vol de corbs
ó si es un aixamé de frares.
*

Las Corts de Madrid, tancadas;
als teatros no estrenan res...
Quan tinguém ganas de riure,
veyám, donchs, qu'ont anirém?

Cassant, l' altre dia en Maura
va obrar trenta dos caps.

Quin home de més xiripa!
Hasta cobra tot cassant!...

*
Cent fàbricas han plegat
per trobarse sense feyna.
¿Cóm es que may se sent dir
que haji plegat cap iglesia?

*
Si un bitllet comença en dos.
y després acaba en set
y després treu la primera,
quin bitllet més maco, eh?

Vaig girarme las butxacas
á fi de passar balans:
á l' una no hi 'vía res,
á l' altra hi 'vía un forat.

*
Mare, prou turrons, y vinga
la magnesia incontinent:
la Nativitat de Cristo
se m' ha posat malament.

*
La nit que vindrán els reys
penso no sortir de casa:

jo 'm coneix y sé de cert
que si 'ls topo hi ha jarana.

*
Sempre qu' entrém en any nou
sento... ¿com ho explicaré?
sento... l' amo de la casa
que puja á cobrá 'l lloguer.

*
Vinguin els reys ó no vinguin,
no espero d' ells res de bo:
altra cosa pensaria
si vingués en Salmerón.

L. WAT

En una perruqueria.
Estavan fent la barba á un parroquiá, y notant
aquest que la navaja l'anava escorvant per estar un
bon xich escodata, cridá l'atenció del fadri, qui ab
cert ayre d' erudició molt freqüent entre 'ls barbers,
exclamá:

—Ja veurá... com la navaja es un mineral... y 'l
pèl un vejetall...

—Y vosté un animal—interrompé 'l parroquiá
empipat fins al cap-de-munt.

En un cafè s'arma una disputa entre dos parroquians:

—Doncha bé—exclama un d'ells ab tò sarcàstic—vaig á dirli una cosa, que no li ha dit mai
ningú.

—L' altre ab ayre amenassador:

—Díguila, si s'hi atreveix.

—¡Home honrat!

Caballers: Un cassanense, J. Calderé de V., Antoni Mercader, Un Martí del 69, Joan Miret, V. Armest, Salvador Román y José Sala Riba: S' ha acabat el bróquil.

Caballers: Dos de N., T. Rusca, Antón Cararach, Enrich Domenech, Mario, Joan Catau y Francisco Mascort: Salut y bon any.

Caballer: Andresito: Rebuta els originals que aprofita-rém si el temps lo permete.—J. Costa Pomés: Agrahim l'enviò. De les cartas se n'aprofitan dugas. Consi que vosté es el número hu de la gentxballadora.—Oller: Si 'ns ha de creure no's mogui de las ollas.—E. Grasa: ¡Vol rès més dols que morir de amor per la estimada! Vosté 's queixa de massa felicitat...—Marcelino Santigosa: No'vrou bé pera plorarhi, ni prou malament pera riurehi.—J. R.: La seva poesia ha perdut la oportunitat.—Salsa: No estém per suquets. Preferim el roastbeef al natural.—Joan Casas Vila: Anirán dos ó tres cantarella.—J. Moret de Gracia: Per poch que hi capiga, anirá.—Un ciutadà lliure: No 'ns fá 'l pes. Ademés, es massa tart.—Joseph Moncú: Els primers frets qui sab hont paran.—J. Liuch Prats: Aixó es vell, xacros, xaruchs: ¿que no hi iluca, senyor Liuch?—F. Joonet: ¡Per l' amor de Déu, vosté creu que hi ha algú que 's digui Don Pareva! L' altre vs bé—J. Croleo: Passa virol!—J. T., B. H. y J., R. V., F. V., Correspondencia de P. de C., J. M., T. M. y M. L.: No 'ns es possible insertar las cartas que 'ns remeten, per diferents motius.

Imprenta LA CAMPANA Y LA ESQUILLA, carrer
del Olm, número 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.